

Gdańsk 30.01.2013 r.

**Sprawozdanie z wizyty funkcjonariuszy KWP w Gdańsku
w Europolu w ramach projektu „Zwalczanie cyberprzestępczości pod kątem
przestępczości gospodarczej i pornografii dziecięcej” finansowanego z
programu Leonardo Da Vinci „Uczenie się przez całe życie” w dniach
04 – 10.11.2012 r.**

W dniach 04-10.11.2012 r. f-sze jednostek Komendy Wojewódzkiej Policji w Gdańsku uczestniczyli w szkoleniu zagranicznym w ramach **Programu Leonardo Da Vinci – „Uczenie się przez całe życie”**, którego tematem było zwalczanie cyberprzestępczości gospodarczej i pornografii dziecięcej. Stroną przyjmującą był Europejski Urząd Policji – Europol, reprezentowany przez podinsp. Mirosława Kaczmarka z Biura Oficera Łącznikowego.

Pierwszego dnia wizyty odbyło się spotkanie z podinsp. Mirosławem Kaczmarkiem, Oficerem Łącznikowym Polskiej Policji przy Europolu. Zapoznał on uczestników z zadaniami oficerów łącznikowych oraz zasadami funkcjonowania podstawowego systemu informatycznego Europolu - SIENA. System ten wdrożono dla potrzeb wymiany informacji kryminalnej pomiędzy Europolem, a krajami UE oraz posiadających podpisane umowy stowarzyszeniowe w tym zakresie.

W przypadku Polski łączność wymiany informacji zapewnia Biuro Międzynarodowej Współpracy Komendy Głównej Policji. Za pośrednictwem systemu Europol ma możliwość przesyłania informacji, zapytań i koordynacji dot. przestępczości, których zasięg terytorialny dotyczy co najmniej dwóch państw członkowskich UE. Obecnie w Europolu stworzono sieć oficerów łączników z 35 krajów. Ważnym elementem dla funkcjonowania Europejskiego Urzędu Policji jest zarządzanie informacją. Krzysztof Kłębek zapoznał nas z produktami i usługami EUROPOLU, przedstawił założenia funkcjonowania wewnętrznej sieci informatycznej Europolu EIS stanowiącym system informacyjny oparty o bazy danych informacji operacyjnych, system analizy informacji EAS oraz platformę

wymiany eksperckiej EPE. W ramach kompetencji działań oprócz możliwości analizy i dostępu do baz danych EUROPOL:

- 1) inicjuje spotkania operacyjne f-szy Policji i Prokuratury państw, na których terenie ujawniono proceder przestępczy,
- 2) może zorganizować mobilne biuro – możliwość uczestnictwa pracowników Europolu w działaniach operacyjnych na terenie kraju przy wsparciu przenośnych narzędzi informatycznych Europolu,
- 3) udostępnia wiedzę ekspercką opartą o specjalistów Europolu oraz współpracujących z Europolem innych agencji światowych,
- 4) udostępnia specjalistyczny sprzęt,
- 5) inicjuje wspólne zespoły operacyjno -śledcze (JIT).

Kolejne spotkanie dotyczyło nowatorskiego przedsięwzięcia Europolu, jakim było powołanie Europejskiego Centrum Zwalczania Cyberprzestępczości. Spotkanie prowadził Tom Robson, który przedstawił założenia projektu oraz problematykę ścigania i zwalczania tego typu przestępczości. Tom Robson zapoznał nas z głównymi celami projektu tj:

- zwalczanie grup przestępczych uzyskujących dochody z oszustw internetowych,
- zwalczanie przestępstw internetowych dot. pornografii dziecięcej,
- ataki cyberprzestępcze na systemy Unii Europejskiej.

Tom Robson zainteresował się codzienną służbą pomorskiej Policji oraz wywołał dyskusję na temat współczesnych metod zwalczania cyberprzestępczości. Ponadto zadawał pytania na temat ścigania tego rodzaju przestępczości w Polsce.

Jedna z wielu sal konferencyjnych Europolu przeznaczona na spotkania grup roboczych, oddana do dyspozycji na czas naszej wizyty.

Pierwszy dzień pobytu w Europolu zakończyliśmy podsumowaniem. Ogromne wrażenie zrobiła na nas siedziba Europolu, budynek oddany do użytku w lipcu 2011 r., który został przystosowany i wyposażony w najnowocześniejsze systemy łączności, stanowiska komputerowe oraz strefy bezpieczeństwa.

Siedziba Europolu

Przekonaliśmy się naocznie o rozbudowanym systemie bezpieczeństwa, w tym zbliżonym do kontroli na lotniskach osób wchodzących do budynku.

Drugiego dnia wizyty w Europolu odbyło się spotkanie z Radosławem Ostoją-Domaradzkim, analitykiem kryminalnym pracującym Europolu, który przedstawił nam informacje na temat projektów realizowanych przez Europol, a dotyczących przeciwdziałaniu seksualnej eksploatacji małoletnich w sieci Internet.

Projekt został zrealizowany przy wsparciu finansowym Komisji Europejskiej w ramach programu „Uczenie się przez całe życie”

Szczegółowo omówiono zasady realizowania spraw przy współpracy z Europolem. Muszą to być sprawy o charakterze międzynarodowym tj. toczyć się na terenie minimum dwóch państw członkowskich Unii Europejskiej.

W trakcie spotkania Radosław Ostoja Domaradzki omówił główne zadania projektów antypedofilskich realizowanych przez Europol. W ramach w/w działań w Europolu uaktywniono również inny program dotyczący ścigania przestępców, którzy z państw członkowskich Unii Europejskiej wyjeżdżają poza obszar Unii, by dokonywać tam przestępstw seksualnych wobec nieletnich.

Z przekazanych nam podczas spotkania informacji wynika również, iż Europol opiera się na współpracy z agencjami policyjnymi na terenie całego świata, następuje wymiana informacji operacyjnych pomiędzy tymi podmiotami.

Podsumowaniem tego punktu spotkania była luźna rozmowa na temat aktualnych tendencji stosowanych przez sprawców przestępstw pedofilnych tj. korzystanie z serwisów, gdzie sprawcy przestępstw po zalogowaniu się jako użytkownik tego serwisu i zaakceptowaniu zaproszenia udostępniają określone foldery ze swojego komputera, przez co odbywa się wymiana zabronionych treści. Wskazano również, iż sprawcy wiedząc o anonimowości sieci TOR również korzystają z tej sieci do anonimowego przesyłania pomiędzy sobą zabronionych treści, co stwarza realne problemy w ujawnianiu i ściganiu takich sprawców.

W trakcie prowadzonej dyskusji przedstawiono hipotetyczne założenie, iż jeśli polska policja w ramach prowadzonych czynności operacyjnych uzyska informację, że z polskim sprawcą dopuszczającym się przestępstwa poprzez Internet koresponduje i wymienia zabronione treści osoba z innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej – możliwe będzie wówczas zainicjowanie działań, by poprowadzić taką sprawę przy współpracy z Europolem. Informacje takie musiałyby zostać przekazane do Wydziału Międzynarodowej Wymiany Informacji Kryminalnych KGP, a następnie przez pracownika tego wydziału zostać przekazane do systemu SIENA oficerowi łącznikowemu KGP przy Europolu, którym w tej chwili jest podinsp. Mirosław Kaczmarek. Wówczas oficer łącznikowy po otrzymaniu takiej informacji przesyła uzyskaną informację operacyjną do konkretnego wydziału w Europolu. Jeśli sprawa dotyczy pedofilii, wówczas zajmuje się nią wydział EC3. Przedstawiony model obiegu informacji unaoczniał uczestnikom projektu wagę koordynacji

Projekt został zrealizowany przy wsparciu finansowym Komisji Europejskiej w ramach programu
„Uczenie się przez całe życie”

i wspomżenia analitycznego oferowanego przez Europol. Dyskusja na temat szczegółów pracy z danymi oraz różnych przykładowych spraw, mająca na celu przekazanie doświadczeń, trwała do końca dnia.

Dzień trzeci rozpoczął się od prezentacji Katarzyny Staciwy - analityka Europolu. Zaprezentowano nam sposoby analizy informacji i materiałów dotyczących seksualnego wykorzystywania dzieci na przykładach kolejnych spraw. Prezentacja dotyczyła szczegółów analizy, sposobów opracowywania wniosków i przekazywania wyników krajom zainteresowanym. Przedstawiono nam także sposoby raportowania na podstawie scenariuszy w/w spraw. Następnie udaliśmy się na wizytę studyjną do Wydziału O5 w celu zapoznania się z technicznymi aspektami pracy analityków oraz funkcjonowaniem systemów analitycznych.

Następnego dnia spotkaliśmy się z Marcinem Skowronkiem i Grzegorzem Mazurkiewiczem, zajmującymi się zwalczaniem oszustw internetowych w ramach projektu **Terminal**. Przedstawili nam problematykę związaną ze zwalczaniem przestępczości dotyczącej kart kredytowych, kart bankomatowych oraz transakcji internetowych. Wskazali sposób działania sprawców tj. metody kopiowania kart, sposoby wykorzystania informacji dla wytworzenia ich duplikatów, kraje na terenie których realizowane są wypłaty. Omówiliśmy przyczyny tego typu przestępczości oraz straty rynku bankowego poszczególnych państw europejskich.

Zwieńczeniem czwartego dnia pobytu w Hadze była wizyta w Ambasadzie RP, gdzie zostaliśmy przyjęci przez gen. Władysława Padło – polskiego oficera łącznikowego w Holandii.

Projekt został zrealizowany przy wsparciu finansowym Komisji Europejskiej w ramach programu „Uczenie się przez całe życie”

Spotkanie w Ambasadzie RP pozwoliło uczestnikom spojrzeć na tematykę wymiany informacji kryminalnej z punktu widzenia polskiej instytucji działającej za granicą. Oficer Łącznikowy szczegółowo omówił swoje zadania i możliwości. Sporo dowiedzieliśmy się także o samej Holandii, Hadze a także o polskiej diasporze w tym kraju.

Ostatniego dnia szkolenia odbyliśmy wizytę w Holenderskim Centrum Zwalczenia Przestępczości przy użyciu nowych technologii, które znajduje się w Zoetermeer, kilkanaście kilometrów od Hagi.

Budynek Holenderskiego Centrum Zwalczenia przestępstw z użyciem nowych technologii w Zoetermeer.

Jak dowiedzieliśmy się, jest to jedna z czterech znajdujących się w Holandii siedzib przeznaczona do zwalczania przestępstw związanych z terroryzmem, handlem bronią i materiałami wybuchowymi, fałszerstwem środków płatniczych, pornografią dziecięcą, handlem narkotyków, oszustw za pośrednictwem Internetu. Centra mają za zadanie wspomaganie pracy dochodzeniowo-śledczej jednostki, prowadząc śledztwa przez zapewnienie fachowej pomocy, udział specjalistów, f-szy śledczych w czynnościach zmierzających do ustalenia sprawców przestępstw. Wyposażone są w nowoczesny sprzęt pozwalający dokonywać analizy informacji i danych pozyskanych z Internetu, danych zabezpieczonych z komputerów, nośników pamięci i innych dowodów zabezpieczonych w toku czynności. Do pracy śledczych powoływane są zespoły robocze, w skład których wchodzi specjaliści z danej dziedziny przestępczości oraz f-sze Policji i Prokuratury. Zapewnia to wysoką

Projekt został zrealizowany przy wsparciu finansowym Komisji Europejskiej w ramach programu
„Uczenie się przez całe życie”

skuteczność działań zespołów, które wspomagane są technicznie przez wysokiej klasy sprzęt komputerowy.

Wizyta studyjna w KPLD przekonała nas, iż podobnie jak w Europolu, policja holenderska buduje specjalistyczne zespoły śledcze wspomagane przez specjalistów i wysokiej klasy technologie niezbędne dla osiągnięcia odpowiedniej skuteczności działań.

Reasumując, wizyta w siedzibie Europolu i zapoznanie się z systemowymi rozwiązaniami tej instytucji przekonała nas, że do skutecznego ścigania sprawców cyberprzestępstw konieczne jest zaangażowanie wysokiej klasy specjalistów oraz zapewnienie im odpowiednich narzędzi pracy oraz efektywne współdziałanie organów ścigania wszystkich krajów europejskich. Jednocześnie uczestnicy, sami będący praktykami w tej trudnej dziedzinie pracy policyjnej, mogli naocznie przekonać się, jak realizowane są podobne czynności w jednostce policyjnej zarówno na poziomie europejskim jaki i krajowym. Zapewniono nam bardzo wysokiej klasy specjalistów z każdej z dziedzin. Oprócz przygotowanych wykładów, każdy z nich odpowiadał na liczne pytania członków delegacji. Wyjechaliśmy z Europolu bogatsi o wiedzę, na podstawie której wdrażamy nowe rozwiązania w swojej codziennej służbie. Szczególne podziękowania należą się podinsp. Mirosławowi Kaczmarkowi – który jako kierownik Polskiego Biura Łącznikowego w Europolu nie tylko opiekował się grupą, ale przede wszystkim zorganizował większość merytorycznych spotkań.

podinsp. Krystian Wojciechowski

podkom. Maria Sewastynowicz

st. asp. Małgorzata Mazurkiewicz

kom. Sylwia Gawryś-Szordykowska

st. asp. Waldemar Jabłonecki

asp. Waclaw Wójcik

nadkom. Daniel Zawadziński

Publikacja powstała w wyniku projektu zrealizowanego przy wsparciu finansowym Komisji Europejskiej w ramach programu „Uczenie się przez całe życie”. Publikacja odzwierciedla jedynie stanowisko autora. Komisja Europejska ani Narodowa Agencja nie ponoszą odpowiedzialności za umieszczoną w niej zawartość merytoryczną ani za sposób wykorzystania zawartych w niej informacji.

Projekt został zrealizowany przy wsparciu finansowym Komisji Europejskiej w ramach programu „Uczenie się przez całe życie”